Autor Guste Santini
Utorak, 28 Kolovoz 2001 22:20

Zadnja financijska institucija se prodaje. Okrenemo li se prema početku rasprodaje financijskih institucija osjećamo ponos da će nam se zadnja mlada najbolje udati. Roditelji (država) moraju odista biti ponosni da će najstarije dijete (Croatia osigurnje) postići I najveću cjenu. Kao što je vidljivo iz javnih sredstava priopčavanja radi se o cijeni od čak 700 miljuna maraka. Tako će nam se sve udavače poudavati I nećemo imati više brige; bar što se tiče financijske industrije.

Ima li se u vidu Drugi stupanj mirovinskog osiguranja, koje smo komentriali u jednom od prethodnih napisa kao nepotreban (čitaj: štetno), sve su nam brige vezane uz tokove novca I kredita (time I najznačajnijeg djela tržišta novca I tržišta kapitala dakle prometa financijskih instruemata) rješene.

Koji su učinci današnjem stanju? Svaka zemlja štedi da bi investirala. Od stope nacionalne štednje ovise i investicije a time i nivo (stope rasta) društvenog proizvoda odnosno produktivnost nacionalne ekonomije. Sve je to poznato. Upravo zbog dugog vremenskog horizonta postoji veća ili manja spremnost investiranja I tako, putem investiranja, aktiviranja nacionalne štednje. To je tako pod uvjetom da imamo nacionalnu štednju I da imamo investitore.

Nacionalne štednje zapravo nemamo. Karakteristike sektora su: suficiti stanovništva I “kozervativna” politika banaka, koja zadržava nivo negativne štednje privrede, s jedne strane, I rastrošna država, s druge strane. Sredsva stanovništva nalaze se u stranim bankama I njihovo je određenje prema nacionalnim investicijama jednako zaduživanju u inozemstvu. Ovo je posebno izvjesno ako se ima u vidu da je referentna valuta marka a transakcijska kuna (vidi prethodne napise). Naime, nije realno očekivati da će u uvjetima povećane investicijske potražnje, sukladno konjukturnim ciklustima (napomena: nerazvijeni prvi ulaze u krizu a zadnji iz nje izlaze), štednja biti utrošena u razvoj hrvatske privrede. Kako su vlasnici banaka zemlje evropske “filozofije” to je poznata isprepletenost financijskog I realnog sektora pa, prema tome, tek po namirenju potreba “svojih” vlasnika moguće je da se preostala sredstva plsiraju u razvoj hrvatske privrede. Ako se definira alokativna funkcija investicija sukladno teoriji opće ravnoteže teško je za povjerovati da će prinosi u hrvatskoj biti konkurentni inozemnim. (Naprosto radi se o visokoj entropiji društvenog sistema.) Osim toga za vjerovati je da će eventualno atraktivne investicije u hrvasku privredu biti usmjerene putem neke tvrtke iz te, odnosno komplementarne djelatnosti. Drugim rječima, želim reći da svaki sistem ima svoju koncepciju I strategiju razvoja I sukladno njima se ponaša u svom poslovanju.

Izneseno bi se moglo na dugo I široko elaborirati što mi nije cilj jer su ekonomistima stvari poznate. Iznijetim želim podvući na sve manje šanse razvoja I sve sigurnije “klizanje” Hrvatske u društvo zemalja periferije. Naprosto nije shvatljivo da nitko od opozicijskih stranaka ne postavi javno pitanje: tko ima pravo prodavati obiteljsko srebro da bi se “krpala” tekuća potrošnja. Kako je moguće da se kresanje rashodne strane proračuna vrši na način kako se vrši? Država svoju opravdanost pokazuje u prvom redu rastom indeksa blagostanja svojih građana. Ako to nije u stanju u pitanju je i goli opstanak države. Stanje u Hrvatskoj je poznato. Napuštaju je svi koji to mogu. Indikativno je koliko se mladih ljudi javlja na natječaj kad su u pitanju strane tvrtke. Sve je to dio inozemstva koji će se sve više djeliti od dijela koji nazivamo nacionalnom privrednom strukturom. Ovo je moguće različito kvalificirati. Da li se bojim inozemne konkurencije? Ma,

jasno da ne! Ono što želim je da se u svijet uključimo kao subjekt a ne kao objekt. Da previše ne ponavljam priču (zainteresirnaog čitaoca upućujem na moje ranije napise na ovim stranicama) želim da učimo od Slovenije i da svaki eventualni potez analiziramo i tek kad se ustanovi da je u interesu hrvatskih građana da se isti učinkovito sprovede. Samo to želim. Zato se I zalažem da se učini analiza dosadašnjih mjera I postupaka vlasti I da se temeljem dijagnoze uputi apel svim građanima da podrže koncepciju I strategiju razvoja koja će značiti boljitak svima a posebno našim mladim generacijama koje dolaze I koje smo tako uspješno razbaštinili I zadužili.